

ДАВИДЮК В. М.,

доктор юридичних наук, доцент,
професор кафедри права
(Вищий навчальний приватний
заклад «Дніпровський гуманітарний
університет»)

УДК 347.211:346.2:339.92(477)(460)

DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2025.3.2.18>

**ДО ПИТАННЯ ПОСИЛЕННЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ
В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ:
ВИВЧЕННЯ ДОСВІДУ КОРОЛІВСТВА ІСПАНІЇ**

Активізація процесів інтеграції України до Європейського Союзу (далі – ЄС) супроводжується необхідністю гармонізації національного кримінального законодавства відповідно до стандартів ЄС. Однією з ключових умов євроінтеграції є підвищення рівня захисту прав інтелектуальної власності, який виступає не лише юридичним, а й економічним показником благополуччя в державі. У сучасних умовах глобалізації та активного розвитку цифрових технологій, ефективний захист прав інтелектуальної власності набуває провідного значення, зокрема, для забезпечення конкурентоспроможності національних виробників, залучення інвестицій та запобігання обігу контрафактної продукції.

В той же час, перед Україною постають нові виклики та високі вимоги, пов'язані із завершенням процедури приєднання до ЄС. Відповідно, виникає потреба у переосмисленні підходів до правозастосування, зокрема в частині кримінально-правового захисту інтелектуальної власності. Одним із важливих завдань виступає адаптація українського законодавства до правових стандартів ЄС та імплементація найкращих європейських практик кримінально-правового захисту інтелектуальної власності.

Стаття присвячена дослідженню проблематики захисту прав інтелектуальної власності в Україні та обґрунтуванню доцільності посилення кримінально-правових механізмів захисту інтересів суб'єктів господарювання. Особливу увагу приділено дослідженню позитивного досвіду держав-членів Європейського Союзу, зокрема Королівства Іспанії, правова модель якого може стати орієнтиром для України.

Імплементація ефективних правових механізмів та їх втілення у вітчизняне законодавство сприятиме усуненню існуючих прогалин і наблизить правову систему України до європейських стандартів.

Ключові слова: євроінтеграція, право інтелектуальної власності, кримінальна відповідальність, суб'єкти господарювання, зовнішньо економічна діяльність, контрафактна продукція, гармонізація законодавства.

Davydiuk V. M. On the issue of strengthening the criminal-legal protection of intellectual property of business entities in the context of Ukraine's integration into the European Union: studying the experience of the Kingdom of Spain

The processes of Ukraine's integration into the European Union (hereinafter – the EU) are gaining momentum, accompanied by the need to harmonize national legislation with the EU legal framework. One of the key conditions for successful European integration is the enhancement of intellectual property rights (IPR)

protection, which serves not only as a legal but also as an economic indicator of a state's well-being. In the context of globalization and rapid digital development, the effective protection of IPR is becoming increasingly important, particularly for ensuring the competitiveness of national producers, attracting foreign investment, and preventing the circulation of counterfeit goods.

At the same time, Ukraine is facing new challenges and strict requirements associated with the final stages of the EU accession procedure. Consequently, there is a pressing need to reconsider current approaches to law enforcement, especially in the field of criminal protection of intellectual property rights. One of the essential tasks on this path is the adaptation of Ukrainian legislation to the legal standards of the EU and the implementation of best European practices.

This article analyzes the current state of intellectual property protection in Ukraine and substantiates the necessity of strengthening criminal law mechanisms for safeguarding the interests of business entities. Particular attention is paid to the study of the positive experience of EU Member States, in particular the Kingdom of Spain, whose legal model may serve as a benchmark for Ukraine.

We are convinced that the incorporation of effective legal mechanisms into national legislation will contribute to the elimination of existing gaps and accelerate the alignment of Ukraine's legal system with European standards.

Key words: *European integration, intellectual property law, criminal liability, business entities, foreign economic activity, counterfeit goods, legislative harmonization.*

Вступ. В сучасних умовах глобалізації, постійного збільшення об'ємів світової торгівлі, активного використання новітніх технологій та штучного інтелекту у бізнес-середовищі, захист інтелектуальної власності в контексті діяльності суб'єктів господарювання має провідне значення.

Відповідно до звіту, представленого на Конференції Організації Об'єднаних Націй з торгівлі та розвитку, у 2024 році світова торгівля зросла майже на 1,2 трильйони доларів Сполучених Штатів Америки (далі – США) [1]. Таким чином, у 2024 році світова торгівля сягнула об'єму у розмірі 33 трильйонів доларів США [1]. Відповідно до вищезгаданого звіту, у 2024 році на 9 % торгівля була збільшена за рахунок надання послуг, а приріст на 2 % відбувся за рахунок купівлі товарів [1]. За даними Національного інституту стратегічних досліджень, в Україні у 2024 році спостерігалось нарощення на 13 % вартісних обсягів зовнішньої торгівлі товарами, також на 26 % збільшилися її фізичні обсяги [2]. Таким чином, попри тривалу воєнну агресію російської федерації, Україна продовжує здійснювати комплексний внесок у світову торгівлю.

Надання Україні 23 червня 2022 року статусу кандидата у члени Європейського Союзу (далі – ЄС) [3] є індикатором визнання її економічного і геополітичного потенціалу. Проте, Україна у звітах ЄС тривалий час значилася як одна з країн через яку, на постійній основі, здійснювалося потрапляння контрафактної продукції на територію Союзу. Це відображає, у тому числі, слабкий державний механізм захисту прав інтелектуальної власності суб'єктів господарювання. Тому, необхідно вживати відповідних заходів, спрямованих на боротьбу із вказаною проблемою.

Використання впливу кримінально-правових заходів сприяє покращенню поточної ситуації. Більше того, стрімко заглиблюючись у євроінтеграційні процеси, Україна має ставити перед собою амбітні цілі, одна з яких – виборювання лідерства у захисті прав інтелектуальної власності суб'єктів господарювання.

Постановка завдання. Завданнями, що вирішуються у цій статті є: проведення аналізу з метою удосконалення правових опцій (зокрема, кримінально-правових) щодо захисту прав інтелектуальної власності суб'єктів господарювання в контексті боротьби з контрафактом; вивчення і узагальнення досвіду ЄС та однієї з держав-членів ЄС;

вироблення пропозицій щодо уніфікації та гармонізації українського законодавства із законодавством ЄС.

Результати дослідження. Якщо розглянути окремі показники спеціальної митної статистики переміщення через митний кордон України товарів та транспортних засобів за ділянками кордону Державної митної служби України, то у 2024 році на кордоні з країнами Європейського Союзу було переміщено 60,03 млн. одиниць товарів, 1,44 млн. – через Республіку Молдова, 0,02 млн. – через морські пункти пропуску [4]. Тобто, найбільша кількість товарів переміщується з території України саме до країн ЄС.

Враховуючи повномасштабне вторгнення російської федерації, географічну наближеність України ЄС та активні євроінтеграційні процеси, постає проблема гармонізації вітчизняного законодавства з законодавством ЄС, що направлене на захист інтелектуальної власності в контексті зовнішньої економічної діяльності.

Так, у ЄС діє Регламент Європейського парламенту і Ради ЄС №608/2013 від 12 червня 2013 року «Щодо забезпечення митними органами дотримання прав інтелектуальної власності» (далі – Регламент) [5]. У вищевказаному документі згадано про всеосяжний європейський план боротьби з контрафактною продукцією та піратством, загострена увага на діях митників щодо товарів, відносно яких є підозра у порушенні певних прав інтелектуальної власності та йде мова про заходи, які слід вживати щодо таких товарів.

У Регламенті надано визначення тому, що ЄС вважає контрафактними товарами. Ними є: товари, що є предметами порушення права на торговельну марку у державі ЄС, у якій їх виявлено, та що містять без дозволу позначення, тотожне законно зареєстрованій торговельній марці, щодо того самого виду товарів або яке неможливо відрізнити від такої торговельної марки за його основними аспектами; товари, що є предметами порушення права на географічне зазначення у державі ЄС, у якій їх виявлено, та що містять найменування чи термін, охоронювані за допомогою такого географічного зазначення, або описані з використанням такого найменування чи терміна; будь-які пакування, етикетки, наліпки, брошури, інструкції з експлуатації, гарантійні документи або інші схожі предмети, навіть якщо представлені окремо, що є предметами порушення права на торговельну марку або географічне зазначення, що охоплює позначення, найменування або термін, які тотожні законно зареєстрованій торговельній марці або охоронюваному географічному зазначенню або які неможливо відрізнити від такої торговельної марки або такого географічного зазначення за їхніми основними аспектами та які можуть використовувати для такого самого виду товарів, як той, для якого зареєстровано торговельну марку або географічне зазначення [5].

В українському ж законодавстві поняття контрафактних товарів надається у Митному кодексі України (далі – МК України) [6]. Так, відповідно до п. 17 ч. 1 ст. 4 МК України, контрафактними товарами є ті, що: «є предметами порушення прав інтелектуальної власності на торговельну марку в Україні, на яких без дозволу міститься позначення, тотожне із охоронюваною в Україні торговельною маркою стосовно одного й того самого виду товарів, або яке є схожим настільки, що його можна сплутати з такою торговельною маркою; є предметами порушення прав інтелектуальної власності на географічне зазначення в Україні й містять назву чи термін або описуються за допомогою назви чи терміна, які захищені таким географічним зазначенням; є будь-яка упаковка, етикетка, наліпка, брошура, інструкція з експлуатації, гарантія чи інший документ такого типу, навіть якщо вони представлені окремо, які є предметами порушення прав інтелектуальної власності на торговельну марку або географічне зазначення, які містять позначення, назву або термін, тотожні із охоронюваною в Україні торговельною маркою чи географічним зазначенням, або які є схожими настільки, що їх можна сплутати з такою торговельною маркою чи географічним зазначенням, та які можуть використовуватися стосовно одного й того самого виду товарів, щодо якого охороняється торговельна марка в Україні чи географічне зазначення [6]. Як бачимо, формулювання дефініцій є досить подібними, проте все ж таки є ряд відмінностей.

Так, можемо зазначити, що Регламент поширює свою дію на держав-членів ЄС, у яких виявлено такі порушення. МК України поширює свою дію лише на територію України.

Також, наявна різниця у визначенні ступенів схожості (щодо торгової марки та супровідних елементів). У Регламенті описано вищі межі схожості оригіналу та підробки, в МК України застосовується більш широке та гнучке тлумачення вищевказаних товарів.

Також, у зазначених нормативно-правових актах існує різниця у використанні юридичної термінології. У Регламенті вживаються такі терміни, як «право на торговельну марку», «право на географічне зазначення», в МК України йде мова про «право інтелектуальної власності на торговельну марку», «право інтелектуальної власності на географічне зазначення». Таким чином, у вітчизняному законодавстві чітко визначено, що мова йде про об'єкти інтелектуальної власності, а у законодавстві ЄС використовуються більш «вузька» юридична термінологія. В цілому, можна зробити проміжний висновок, що в аналізованій ситуації українське законодавство істотно наближене до правових стандартів ЄС, а відмінності не є концептуальними та в певній мірі носять суто техніко-юридичний характер.

Підходячи до більш детального аналізу проблематики, слід зосередити увагу на тому, що сама по собі контрафактна продукція несе серйозні ризики для споживачів. Адже, відсутня належна перевірка якості такого товару перед випуском на ринок, що може спричинити серйозні наслідки для життя та здоров'я споживачів. На відміну від підпільного виробника, законний виробник продукції відповідає за якість, проводить різного роду дослідження, перевірки, контролю, процедури сертифікації товару. Зі зростанням об'ємів міжнародної торгівлі, зростає і ризик розповсюдження підробок. Особливо небезпечним є потрапляння такої продукції до дітей.

Наявні аналітичні джерела свідчать про значну залученість України до процесів, пов'язаних із виробництвом та транзитом контрафактної продукції, зокрема в сегменті тютюнових виробів. Так, відповідно до дослідження аналітичного центру GLOBSEC, Україна фігурує серед основних джерел походження контрабандних та фальсифікованих сигарет, що постачаються на ринок ЄС [7]. Слід зазначити, що інтереси «ділків» вказаної тіньової сфери економіки держави розповсюджуються і на інші високоліквідні товари. Зокрема, у 2023 році Бюро економічної безпеки України (далі – БЕБ), задокументувало факт функціонування масштабного підпільного виробництва підробленого брендового одягу на території Кіровоградської області. Викриття відповідного злочинного механізму свідчить про наявність в Україні організованих схем виготовлення, зберігання та розповсюдження контрафактної продукції, що потенційно може становити загрозу як національному ринку, так і зовнішньоекономічній безпеці та має наслідком порушення права інтелектуальної власності [8].

В аналітичному звіті щодо заявки України на членство в Європейському Союзі порушувалося питання щодо наявності значних викликів у сфері забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності в Україні, як одного з чотирьох основних транзитних пунктів для постачання контрафактної продукції до ЄС [9]. У звіті зауважено, що наразі процес приведення законодавства України у відповідність до законодавства ЄС у сфері інтелектуальної власності перебуває лише на початковому етапі підготовки. Україні було наголошено на важливості продовження гармонізації свого законодавства з нормативно-правовими актами ЄС. Окрему частину було присвячено процесам покращення результатів правозастосування. Наголошено, що боротьба з контрафактною продукцією має бути активізована в усіх правоохоронних інституціях. У звіті також порушено питання співпраці з Відомством Європейського Союзу з питань інтелектуальної власності для зміцнення інституційних спроможностей України краще захищати права інтелектуальної власності [9]. Також, наголошено на тому, що БЕБ, Міністерство внутрішніх справ України, Служба безпеки України, а також органи прокуратури відповідають за боротьбу з підробленням, але розмежування їхніх повноважень потребує подальшого уточнення [9].

Сьогодні підпільні виробництва – це не окремі цехи, а масштабні мережі збуту фальсифікату. Каналами поширення є онлайн-магазини та оптові ринки. Джерелами виробництва такої продукції є Китай, Туреччина та вітчизняне «підпілля» [10]. Останнім часом спостерігається тенденція збільшення фактів реалізації контрафактної продукції з використанням соціальних мереж – Telegram, YouTube, Instagram, Tik-Tok та інших [11]. В цьому контексті

варто зазначити про важливість існування в українському законодавстві адміністративної та кримінальної відповідальностей за вчинення порушень у сфері захисту прав інтелектуальної власності.

Зокрема, щодо адміністративної відповідальності: у ст. 51-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП), передбачена адміністративна відповідальність за порушення прав на об'єкт права інтелектуальної власності; у ст. 51-4 КУпАП передбачена адміністративна відповідальність за порушення прав на геопросторові дані та метадані; у ст. 164 КУпАП передбачена адміністративна відповідальність за порушення порядку провадження господарської діяльності; у ст. 164-3 КУпАП передбачена адміністративна відповідальність за недобросовісну конкуренцію [12]. У ст. 476 Митного кодексу України передбачена адміністративна відповідальність за переміщення товарів через митний кордон України з порушенням прав інтелектуальної власності; у ст. 483 МК України, передбачена адміністративна відповідальність за переміщення або дії, спрямовані на переміщення товарів через митний кордон України з приховуванням від митного контролю [6].

Відповідно до норм Кримінального кодексу України (далі – КК України), кримінальна відповідальність передбачена за: порушення прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок, топографію інтегральної мікросхеми, сорт рослин, раціоналізаторську пропозицію (ст. 177 КК України); незаконне використання знака для товарів і послуг, фірмового найменування, кваліфікованого зазначення походження товару (ст. 229 КК України) [13].

Відповідно до звіту Офісу Генерального прокурора за 2024 рік на території України було зареєстровано 6 кримінальних правопорушень за ст. 177 (з них – одне кримінальне провадження було закрито), та 102 кримінальних правопорушення за ст. 229 (з них – 24 особам було вручено повідомлення про підозру, 17 проваджень направлено до суду з обвинувальним актом) [14].

Отже, в умовах євроінтеграційних процесів та невтішних антирейтингів, до яких іноді властиво потрапляти нашій державі, постає все більш актуальним питання запозичення досвіду інших держав і боротьби з контрафактною продукцією та захистом прав інтелектуальної власності. В цьому контексті можливо використовувати успішний досвід Королівства Іспанії (далі – Королівство Іспанія, Іспанія).

Королівство Іспанія входить до числа провідних держав-членів ЄС у боротьбі з контрафактною продукцією. Згідно даних Європейської Комісії за 2018 рік, Іспанія посіла третє місце серед країн ЄС за кількістю випадків затримання контрафактних товарів на митниці [15]. Це свідчить про активну роботу іспанських митних органів у виявленні та припиненні ввезення підробленої продукції. У 2023 році Іспанія очолила міжнародну операцію «Fake Star II», спрямовану на боротьбу з контрафактною продукцією, зокрема в текстильному та взуттєвому секторах. У результаті було вилучено понад 8 млн. підроблених товарів і заарештовано 264 особи. Ця операція проводилася в рамках ініціативи ЄС ЕМРАСТ, що підкреслює провідну роль Іспанії в координації зусиль на європейському рівні [16]. У липні 2024 року іспанські податкові та митні органи спільно з Громадянською гвардією провели масштабну операцію в індустріальному парку Кобо Кальєха (Мадрид), під час якої було вилучено понад 6 млн. одиниць контрафактної продукції [17]. Таким чином, Королівство Іспанія демонструє стабільні результати в боротьбі з контрафактною продукцією, особливо в межах ЄС.

Заслугує поглибленого аналізу кримінальне законодавство Королівства Іспанії з метою окреслення тих діянь у сфері захисту прав інтелектуальної власності, які є кримінально караними. Так, в Кримінальному кодексі Королівства Іспанія (Codigo Penal) [18] передбачена кримінальна відповідальність з більшим ступенем варіативності та адаптивності за діяння у досліджуваній сфері.

Цікаво, що у ст. 247 Codigo Penal передбачено кримінальну відповідальність особи, яка з промисловою або комерційною метою, без згоди власника зареєстрованого права інтелектуальної власності відповідно до законодавства про торговельні марки та знаючи про факт реєстрації, здійснює одну з таких дій: виготовляє, виробляє або імпортує товари, що містять тотожне або схоже до ступеня змішування розрізнявальне позначення, або

пропонує, розповсюджує, або оптом реалізує товари, що містять тотожне або схоже до ступеня змішування розрізнявальне позначення, або зберігає їх із такою метою, якщо йдеться про такі самі або подібні товари, послуги чи види діяльності, для яких зареєстроване відповідне право інтелектуальної власності [18]. Підлягає кримінальній відповідальності також особа, яка з промисловою або комерційною метою, без згоди власника зареєстрованого права інтелектуальної власності відповідно до законодавства про торговельні марки та знаючи про факт реєстрації, здійснює одну з таких дій: пропонує, розповсюджує або реалізує у роздріб товари, або надає послуги чи здійснює діяльність, що містять тотожне або схоже до ступеня змішування розрізнявальне позначення, якщо йдеться про такі самі або подібні товари, послуги чи види діяльності, для яких зареєстроване відповідне право інтелектуальної власності [18]. Покарання застосовується до особи, яка відтворює або імітує тотожне чи схоже до ступеня змішування розрізнявальне позначення з метою його подальшого використання для вчинення дій, передбачених цією статтею [18]. Роздрібна або епізодична торгівля такими товарами, теж є кримінально караним діянням [18]. Також, підлягає покаранню особа, яка з аграрною або комерційною метою, без згоди власника охоронного документа на сорт рослин та знаючи про його державну реєстрацію, здійснює одну з таких дій: виробляє або відтворює, підготовлює з метою подальшого виробництва або відтворення, пропонує для продажу, продає або іншим чином реалізує, експортує чи імпортує, або зберігає з будь-якою з вищевказаних цілей садивний чи репродуктивний матеріал охоронюваного сорту рослин, який підпадає під дію національного законодавства або законодавства Європейського Союзу щодо охорони сортів рослин [18]. Також, кримінальне покарання застосовується до особи, яка вчиняє будь-яку з вищевказаних дій, використовуючи під назвою захищеного сорту рослин репродуктивний матеріал, що не належить до цього сорту [18].

У ст. 273 *Codigo Penal* встановлено кримінальну відповідальність за діяння особи, яка з промисловою або комерційною метою, без згоди власника патенту або свідоцтва на корисну модель та з обізнаністю про їх державну реєстрацію, виготовляє, імпортує, володіє, використовує, пропонує або вводить в обіг об'єкти, що охороняються зазначеними правами [18]. Кримінальна відповідальність встановлена також до особи, яка таким самим чином і з тією ж метою використовує або пропонує використання способу, що є предметом патенту, або володіє, пропонує, вводить в обіг чи використовує продукт, безпосередньо одержаний шляхом використання запатентованого способу [18]. Підлягає кримінальному покаранню на тих самих підставах особа, яка вчиняє будь-які дії, передбачені у статті 273 *Codigo Penal*, за наявності аналогічних обставин, щодо об'єктів, що охороняються на користь третіх осіб, – зокрема промисловим або художнім зразком, моделлю або топографією напівпровідникового виробу [18].

В той же час, відповідно до ч. 1 ст. 177 КК України, кримінальна відповідальність у національному законодавстві настає за незаконне використання винаходу, корисної моделі, промислового зразка, топографії інтегральної мікросхеми, сорту рослин, раціоналізаторської пропозиції, привласнення авторства на них, або інше умисне порушення права на ці об'єкти, якщо це завдало матеріальної шкоди у значному розмірі [13]. Відповідно до ч. 1 ст. 229 КК України, кримінально караними є діяння, щодо незаконного використання знака для товарів і послуг, фірмового найменування, кваліфікованого зазначення походження товару, або інше умисне порушення права на ці об'єкти, якщо це завдало матеріальної шкоди у значному розмірі [13]. Таким чином, варто зазначити, що вітчизняне законодавство в диспозиціях статей охоплює лише частину об'єктів промислової власності, на відміну від іспанського законодавства.

Також, в національному законодавстві є умова наявності шкоди у значному розмірі. Також, помічаємо, що у статтях КК України прямо не зазначені патенти як об'єкт кримінально-правового захисту, що на нашу думку, є певного роду упущенням.

У Кримінальному кодексі Королівства Іспанія більш детально визначена кримінальна відповідальність за незаконне використання запатентованих об'єктів та способів порушення прав на промислові зразки, порушення прав на топографії напівпровідникових виробів.

Відповідно до ст. 275 Código Penal, кримінальна відповідальність застосовується до особи, яка умисно та без належного дозволу використовує в господарському обігу назву походження або географічне зазначення, що представляє певну якість і є правозахищеним, для ідентифікації товарів, що ними охоплюються, з обізнаністю про таку правову охорону [18]. Таким чином, існування такого складу кримінального правопорушення в іспанському законодавстві спрямована на захист географічних зазначень і назв походження, які відповідно до європейського права (Reglamento (UE) 1151/2012), що охороняються як об'єкти інтелектуальної власності.

Українське кримінальне право не містить спеціалізованої статті, що прямо передбачає кримінальну відповідальність за порушення прав на географічні зазначення. Така охорона реалізується переважно через адміністративно-правові та цивільно-правові засоби.

Таким чином, можна зробити висновок, іспанське кримінальне право детальніше та суворіше регулює кримінальну відповідальність за посягання на права на торговельні марки. Українське законодавство натомість зосереджене, переважно, на недобросовісному комерційному використанні знаків без поділу за видами діяльності чи товарами.

У кримінальному законі Королівства Іспанії більш детально вказується і на процедуру або спосіб як об'єкт охорони інтелектуальної власності. Кримінально караним є не лише незаконне використання продукту, а й методу його виготовлення. У КК України спосіб вчинення кримінального правопорушення не згадується прямо, хоча деякою мірою це може бути охоплено поняттям винаходу або корисної моделі.

Також заслуговує на увагу те, що в українському кримінальному законі відсутня згадка про об'єкти рівня ЄС (наприклад, сорт рослин за законодавством ЄС). У Código Penal Королівства Іспанія прямо згадуються об'єкти, зареєстровані відповідно до законодавства ЄС.

Висновок. Прослідковується єдність стратегічних підходів України та ЄС спрямованих на активну боротьбу з контрафактною продукцією та захистом прав інтелектуальної власності. Стрімко інтегруючись до ЄС, Україна має з більшою наполегливістю боротися з контрафактом та направляти роботу профільних інституцій на захист прав інтелектуальної власності.

В контексті порівняння українського кримінального закону із аналогічним законом Королівства Іспанія, слід зауважити, що в українському законодавстві бракує складів кримінальних правопорушень у сфері патентного права. Склад кримінального правопорушення, що передбачений ст. 177 КК України має узагальнену диспозицію, що може ускладнити доказування в конкретних досудових розслідуваннях, оскільки він не містить розширеного тлумачення, як його аналог у Código Penal.

Потребують уточнення окремі положення КК України українським законодавцем з метою гармонізації частини процесів, зумовлених інтеграцією права ЄС в українське законодавство.

Список використаних джерел:

1. Global trade Update. March 2025. URL: <https://unctad.org/system/files/official-document/ditcinf2025d1.pdf>. (дата звернення 22.04.2025).
2. Зовнішня торгівля України товарами: підсумки 2024 року. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/mizhnarodni-vidnosyny/zovnishnya-torhivlya-ukrayiny-tovaramy-pidsumky-2024-roku> (дата звернення 22.04.2025).
3. European Parliament resolution of 23 June 2022 on the candidate status of Ukraine, the Republic of Moldova and Georgia. URL: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0249_EN.html (дата звернення 22.04.2025).
4. Окремі показники спеціальної митної статистики переміщення через митний кордон України товарів та транспортних засобів за ділянками кордону Державної митної служби України за 2024 рік. URL: <https://customs.gov.ua/statistika-ta-reiestri> (дата звернення 22.04.2025).

5. Регламент Європейського парламенту і Ради ЄС № 608/2013 від 12 червня 2013 р. «Щодо забезпечення митними органами дотримання прав інтелектуальної власності». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_021-13#Text (дата звернення 22.04.2025).

6. Митний кодекс України від 13.03.2012 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2012. № 44–45. № 46–47. № 48. Ст. 552.

7. For Ukraine, illicit trade results in billions of revenue losses from taxes, but the problem does not stop there. URL: https://www.globsec.org/what-we-do/press-releases/ukraine-illicit-trade-results-billions-revenue-losses-taxes-problem-does?utm_source=chatgpt.com (дата звернення 22.04.2025).

8. БЕБ викрило фабрику з пошиття контрафактного «брендового» одягу: вилучено майна на 100 млн грн. URL: <https://esbu.gov.ua/news/beb-vykrylo-fabryku-z-poshyttia-kontrafaktnoho-brendovoho-odiyahu-vylucheno-maina-na-100-mln-hrn> (дата звернення 22.04.2025).

9. Analytical Report following the Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council and the Council Commission Opinion on Ukraine's application for membership of the European Union. URL: https://enlargement.ec.europa.eu/system/files/2023-02/SWD_2023_30_Ukraine.pdf (дата звернення 22.04.2025).

10. Контрафакт – під прицілом. БЕБ посилює захист інтелектуальної власності під час війни. URL: <https://www.komersant.info/kontrafakt-pid-prytsilom-yak-beb-posyliuie-zakhyst-intelektualnoi-vlasnosti-pid-chas-viyny/> (дата звернення 22.04.2025).

11. Вилучили контрафактної побутової хімії на 1,5 млн грн: поліцейські Прикарпаття ліквідували підпільний цех. URL: <https://cyberpolice.gov.ua/news/vyluchyly-kontrafaktnoyi-robutovoyi-ximiyi-na-mln-grn-policzejski-prykarpattya-likviduvaly-pidpilnyj-czech-7544/> (дата звернення 22.04.2025).

12. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. *Відомості Верховної Ради Української РСР*. 1984. № 51. Ст. 1122.

13. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25–26. Ст. 131.

14. Звіт Офісу Генерального прокурора про зареєстровані кримінальні правопорушення та результати їх досудового розслідування за 2024 рік. URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-zareyestrovani-kriminalni-pravoporushennya-ta-rezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvannya-2> (дата звернення 22.04.2025).

15. Report on the EU customs enforcement of intellectual property rights. URL: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/70379f9a-da90-11e9-9c4e-01aa75ed71a1/language-en> (дата звернення 22.04.2025).

16. Counterfeit textile and footwear sector booming! URL: https://eud.euipo.europa.eu/en/news/observatory/counterfeit-textile-and-footwear-sector-booming?utm_source=chatgpt.com (дата звернення 22.04.2025).

17. More than six million counterfeit products seized in Cobo Calleja, including shirts from Euro Cup and Copa America teams. URL: https://sede.agenciatributaria.gob.es/Sede/en_gb/notas-prensa/notas-prensa/2024/julio/13/intervenidos-cobo-calleja-seis-millones-america.html?utm_source=chatgpt.com (дата звернення 22.04.2025).

18. Código Penal. URL: <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1995-25444> (дата звернення 22.04.2025).

